

Eduskunnan lakivaliokunta

Asia: HE 5/2025 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sakon täytäntöönpanosta annetun lain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Takuusäätiö on sosiaalialan järjestö, joka ehkäisee ja ratkaisee kotitalouksien talous- ja velkaongelmia. Säätiö tarjoaa ihmisille palveluita, kouluttaa ammattilaisia ja vapaaehtoisia sekä kehittää ja vaikuttaa. Takuusäätiö on voittoa tavoittelematon ja sen palvelut ovat maksuttomia.

Takuusäätiö kiittää kutsusta tulla kuultavaksi lakivaliokuntaan.

Säätelyn selkeyttäminen lisää sen ymmärrettävyyttä

Takuusäätiö pitää kokonaisuutena tarkasteltuna kannatettavana, että hallituksen esitys sisältää useampia muutoksia, joilla yhdenmukaistetaan ja selkeytetään säätelyä, mikä lisää sen ymmärrettävyyttä. Esimerkkinä mainittakoon viivästyskoron perimättä jättäminen sanktioluonteisissa seuraamusmaksuissa, jotka kuuluvat sakon täytäntöönpanosta annetun lain soveltamisalaan. Kannatettavia ovat myös muutosesitykset yhtenäisen viiden vuoden raukeamissäännöksen määrittämisestä kaikille rahamääräisille rangaistusluonteisille hallinnollisille seuraamuksille ja maksuvelvoitteen lakkaaminen maksuvelvollisen kuoltua.

Maksuaika velallisen tietoon

Esityksen mukaan oikeusrekisterikeskuksen lähettämässä maksukehotuksessa olisi yhtenäinen 14 päivän maksuaika, mutta sitä ei olisi seuraamuksen ensimmäisenä asteena määränneen viranomaisen tai tuomioistuimen varaamassa maksutilaisuudessa. Silloin saatavaa voidaan alkaa periä, kun se on tullut täytäntöönpanokelpoiseksi. Koska osa velallisista maksaa viime hetkellä välttyäkseen perinnältä, on tärkeää, että viimeinen maksuajankohta on riittävän selkeästi ja ymmärrettävästi ilmaistu.

Harkintavalta takautumisoikeuden toteuttamisessa säästää resursseja

Takuusäätiö näkee resursseja säästävänä oikeusrekisterikeskukselle esitettyä harkintavaltaa luopua valtion takautumisoikeuteen perustuvan saatavan perinnästä, kun perintä olisi todennäköisesti tuloksetonta tai epätarkoituksenmukaista suhteessa saatavan suuruuteen. Harkinnassa huomioon otettavat velallista ja hänen olosuhteitaan koskevat henkilökohtaiset seikat avaavat hyvin, millaisissa tilanteissa perinnän onnistumiselle on heikommat edellytykset.

Muuntorangaistus velkajärjestelyssä

Vaikka laissa yksityishenkilön velkajärjestelystä on jo säädetty, ettei velkajärjestelyn alettua voida ryhtyä muuntorangaistuksen täytäntöönpanoon (18 § ja 40 §), nyt esitetty muutos selkeyttää asiantilaa. Muuntorangaistuksen määrääminen ja erityisesti sen täytäntöönpano vaikuttaa velallisen ansaintamahdollisuuksiin ja siten myös maksukykyyn. Yksityishenkilön velkajärjestely nykyisellään on suhteellisen joustamaton väliaikaisena pidettävillä muutoksilla. Velkajärjestelyn

aloittamispäätös on oikea ajankohta, jos halutaan, että velallisella on aito mahdollisuus selviytyä ylivelkatilanteestaan hänelle myönnetyn yksityishenkilön velkajärjestelyn avulla.

Vapaaehtoiisiin, muiden toimijoiden myöntämiin velkojen järjestelyihin, säännös ei kuitenkaan ulotu. Esimerkiksi Takuusäätiön takauksessa voidaan joissain tapauksissa ottaa velallisen kesken maksuohjelman täytäntöön pantava muuntorangaistus huomioon myöntämällä riittävän pitkä lyhennysvapaa. Se edellyttää myös järjestelylainan myöntäneen pankin myönteistä suhtautumista muutokseen, mikä pidentää vastaavasti maksuaikaa. Markkinaehtoisten toimijoiden järjestelyissä tilanne voi olla hankalampi. Korkeakorkoisissa järjestelylainoissa ensimmäiset vuodet maksetaan lähinnä korkoa ja kuluja, jolloin pääoman osuus kuukausierästä on pieni. Tällöin ei yleensä voi tai ei ole hyötyä saada lyhennysvapaata, koska sen aikana maksettavaksi tulevat juuri korkojen ja kulujen osuus. Pitkäkestoisempi maksukyvyttömyys voi johtaa järjestelyn etenemisen perintään ja ulosottoon, jolloin velallinen palaa ns. lähtöruutuun.

Takuusäätiö sr.

Juha Pantzar
toimitusjohtaja

Minna Backman
lakimies